

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Επιλογή, κατάρτιση και επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών – Τροποποιήσεις στον ν. 4871/2021 και λοιπές ρυθμίσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του από τη Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, διαρθρώνεται σε έξι (6) Μέρη (Α΄-ΣΤ΄) και αποτελείται από εβδομήντα έξι (76) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου, που ορίζει την έναρξη ισχύος του νόμου. Με το παρόν τροποποιούνται, ιδίως, διατάξεις του ν. 4871/2021 («Μεταρρυθμίσεις στο νομοθετικό πλαίσιο της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών και άλλες επείγουσες διατάξεις»), προκειμένου να ενσωματωθούν σε αυτόν ρυθμίσεις για τον τρόπο επιλογής, κατάρτισης και επιμόρφωσης των δικαστικών υπαλλήλων (βλ. την από 7-12-2021 Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του νομοσχεδίου «Μεταρρυθμίσεις στο νομοθετικό πλαίσιο της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών και άλλες επείγουσες διατάξεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης»).

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του παρόντος, «η έλλειψη ειδικά κατάρτισμένων δικαστικών υπαλλήλων, οι οποίοι εξυπηρετούν γρήγορα και αποτελεσματικά τις πολίτες και επικουρούν ουσιαστικά τις δικαστικούς λειτουργούς στο έργο τις (...) οφείλεται σε ένα βαθμό στην οικονομική κρίση

2

τις περασμένης δεκαετίας και στον συνεπαγόμενο περιορισμό των προσλήψεων αλλά, κυρίως, σχετίζεται με την ενιαία διαδικασία πρόσληψης δημοσίων και δικαστικών υπαλλήλων μέσω του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.), μια διαδικασία η οποία δεν μπορούσε να ανταποκριθεί στις άμεσες, επιτακτικές και ειδικές ανάγκες των δικαστικών υπηρεσιών. Περαιτέρω, μέχρι σήμερα, τόσο η αρχική εκπαίδευση των δικαστικών υπαλλήλων όσο και η επιμόρφωσή τις ήταν σχεδόν ανύπαρκτη, γεγονός το οποίο, πέρα από τις προαναφερθείσες δυσλειτουργίες που προκαλούσε στο δικαιοδοτικό σύστημα, είχε ως αποτέλεσμα να υποβαθμίζεται το κύρος του συνταγματικά κατοχυρωμένου λειτουργήματος που επιτελούν οι δικαστικοί υπάλληλοι και το ενδιαφέρον για κάλυψη των κενών οργανικών θέσεων δικαστικών υπαλλήλων ολοένα να φθίνει».

Στο Μέρος Α' (άρθρα 1-2) καθορίζεται ο σκοπός και το αντικείμενο του νομοσχεδίου, στο πεδίο εφαρμογής του οποίου υπάγονται όσοι πρόκειται να προσληφθούν και όσοι ήδη υπηρετούν ως δικαστικοί υπάλληλοι.

Το Μέρος Β' (άρθρα 3-48) περιλαμβάνει διατάξεις για την επιλογή, κατάρτιση και επιμόρφωση δικαστικών υπαλλήλων από την Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών (εφεξής Σχολή). Ειδικότερα: προς εναρμόνιση με το αντικείμενο του παρόντος, μεταξύ άλλων, μετονομάζονται οι τίτλοι του Διευθυντή Κατάρτισης και Επιμόρφωσης, των Συμβουλίων Σπουδών, των Συμβουλίων Διδασκόντων και του Τμήματος Προεισαγωγικής Εκπαίδευσης της Σχολής (άρθρο 3) και διευρύνεται ο σκοπός λειτουργίας της (άρθρο 4), τροποποιούνται η σύνθεση και οι αρμοδιότητες του Δ.Σ. (άρθρα 5-6), καθώς και οι αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή, των Διευθυντών Κατάρτισης και Επιμόρφωσης και των Συμβουλίων Σπουδών (άρθρα 7-9), καθορίζονται εκ νέου η σύνθεση, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία επιλογής και το πλαίσιο εκπαίδευσης του εκπαιδευτικού προσωπικού (άρθρα 10-11), θεσπίζονται ρυθμίσεις για την προσαρμογή των οργανικών μονάδων και το διοικητικό προσωπικό της Σχολής, προς υποστήριξη του έργου της, όπως διαμορφώνεται με τις διατάξεις του παρόντος (άρθρο 12), εξειδικεύεται το πλαίσιο για την επιλογή, κατάρτιση και επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων με ορισμό Διευθυντή Κατάρτισης και Επιμόρφωσης Δικαστικών Υπαλλήλων και καθορισμό των αρμοδιοτήτων του (άρθρα 13-15), θεσπίζεται Συμβούλιο Δικαστικών Υπαλλήλων και Συμβούλιο Διδασκόντων Δικαστικών Υπαλλήλων, και καθορίζονται οι αρμοδιότητές τους (άρθρα 16-18), θεσπίζεται το πλαίσιο της προκήρυξης του διαγωνισμού για την επιλογή εκπαιδευομένων, που πρόκειται να καταλάβουν θέσεις δικαστικών υπαλλήλων, ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις

(προσόντα και κωλύματα) συμμετοχής, καθορίζεται η σύνθεση της Επιτροπής του διαγωνισμού, ο χρόνος και ο τόπος διεξαγωγής των εξετάσεων, καθώς και η ύλη και ο τρόπος βαθμολόγησης των υποψηφίων (άρθρα 19-23), θεσπίζονται διατάξεις για την εγγραφή των επιτυχόντων και την απόκτηση και απώλεια της ιδιότητας του εκπαιδευομένου που πρόκειται να καταλάβει θέση δικαστικού υπαλλήλου (άρθρα 24-25), ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη μισθοδοσία και την ασφάλιση των εν λόγω εκπαιδευομένων (άρθρο 26), τα στάδια κατάρτισής τους, την εκλογή εκπροσώπων τους (άρθρο 28), τον καθορισμό του περιεχομένου των προγραμμάτων σπουδών (άρθρο 29), το πρώτο και δεύτερο στάδιο κατάρτισης, την αντίστοιχη αξιολόγηση των εκπαιδευομένων, τις εξετάσεις ολοκλήρωσης και τους πίνακες επιτυχόντων κάθε σταδίου, καθώς και τη διαμόρφωση του τελικού βαθμού, όπως και την αξιολόγηση του ήθους και της συμπεριφοράς τους, ώστε να καταστούν διαθέσιμοι προς διορισμό (άρθρα 27-37), ρυθμίζεται η πειθαρχική ευθύνη των εκπαιδευομένων που πρόκειται να καταλάβουν θέσεις δικαστικών υπαλλήλων, ήτοι τα πειθαρχικά παραπτώματα και η σχετική πειθαρχική διαδικασία (άρθρο 38), ορίζεται το πλαίσιο της διαρκούς επιμόρφωσης των υπηρετούντων ως δικαστικών υπαλλήλων, με καθορισμό της διαδικασίας κατάρτισης σχετικών προγραμμάτων, των προϋποθέσεων συμμετοχής καθώς και του τρόπου αξιολόγησης όσων μετέχουν σε αυτά, ρυθμίζεται ο χρόνος και ο τόπος διεξαγωγής τους, η μεθοδολογία της επιμόρφωσης και η διοργάνωση διεθνών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, καθορίζονται οι αποζημιώσεις και αμοιβές όσων συμμετέχουν στα προγράμματα, και θεσπίζονται εξουσιοδοτικές διατάξεις για την εφαρμογή των ρυθμίσεων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των δικαστικών υπαλλήλων (άρθρα 39-48).

Με τις διατάξεις του Μέρους Γ΄ (άρθρα 49-58) προστίθενται στις εξαιρέσεις από την εφαρμογή του συστήματος προσλήψεων στον δημόσιο τομέα (ν. 4765/2021) οι «εισαγόμενοι για φοίτηση στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών» (άρθρο 49), και τροποποιείται αναλόγως ο Κώδικας Δικαστικών Υπαλλήλων (ν. 4798/2021 – άρθρο 50 νομοσχεδίου), με την προσθήκη «τομέα [δικαστικών υπαλλήλων] της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών» (άρθρο 51), επιμέρους «κλάδων» του (άρθρο 52), και ρυθμίζονται ο εισαγωγικός βαθμός, η εισαγωγική εκπαίδευση, η μετεκπαίδευση και επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων (άρθρα 53-56), η επιλογή προϊσταμένων οργανικών μονάδων γραμματειών δικαστηρίων (άρθρο 57), καθώς και η διενέργεια διαγωνισμού για την εισαγωγή στη Σχολή σε προεκλογική περίοδο (άρθρο 58).

4

Το Μέρος Δ΄ περιλαμβάνει μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 59).

Το Μέρος Ε΄ (άρθρα 60-75) αφορά τροποποιήσεις του ν. 4871/2021 για τη Σχολή, και ειδικότερα, τον Διευθυντή Οικονομικού Προγραμματισμού και Εποπτείας Οικονομικών Υποθέσεων και τους Διευθυντές Κατάρτισης και Επιμόρφωσης της Σχολής (άρθρα 60 και 61), τα προσόντα συμμετοχής σε εισαγωγικό διαγωνισμό και τον γραμματέα του (άρθρα 62 και 63), τη διαδικασία εγγραφής στη Σχολή (άρθρο 64), τον χρόνο κατάρτισης στη Σχολή (άρθρο 65), τη διεύρυνση του προγράμματος σπουδών (άρθρο 66), τη διάρκεια του πρώτου σταδίου κατάρτισης (άρθρο 67), τη διαδικασία αξιολόγησης κατά το πρώτο στάδιο της κατάρτισης (άρθρο 68), τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων των εξετάσεων αποφοίτησης και του πίνακα επιτυχόντων (άρθρα 69 και 70), την αξιολόγηση κατά την πρακτική άσκηση σε δικαστικά καταστήματα (άρθρο 71), τους πίνακες αρχαιότητας (άρθρο 72), τον τόπο διεξαγωγής, την ανάρτηση των εισηγήσεων και τις μεθόδους επιμόρφωσης (άρθρα 73-75).

Το Μέρος ΣΤ΄ περιλαμβάνει ακροτελεύτιο άρθρο 76 για την έναρξη ισχύος του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 15

Με το παρόν προστίθεται άρθρο 55Γ στον ν. 4871/2021. Στην περ. ια) του νέου άρθρου ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «τάσσει, αν το κρίνει, εύλογη προθεσμία στον ενδιαφερόμενο για τη συμπλήρωση ελλείψεων που του έχουν επισημανθεί». Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, για λόγους ακριβέστερης διατύπωσης, η ανωτέρω φράση να αναδιατυπωθεί ως εξής: «μπορεί να τάσσει, κατά την κρίση του, εύλογη προθεσμία στον ενδιαφερόμενο για τη συμπλήρωση ελλείψεων που του έχουν επισημανθεί».

Στην περ. ιγ) του νέου άρθρου ορίζονται τα εξής: «υποβάλλει στο Συμβούλιο Σπουδών Δικαστικών Υπαλλήλων αιτιολογημένη πρόταση για επανάληψη του πρώτου σταδίου κατάρτισης των εκπαιδευομένων που πρόκειται να καταλάβουν θέσεις δικαστικών υπαλλήλων, οι οποίοι απουσιάζουν δικαιολογημένα για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των είκοσι (20) ημερών συνολικά». Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, το κόμμα (,) πριν από τη φράση «οι οποίοι» να διαγραφεί, όπως και οι λέξεις «οι οποίοι», και να τεθεί η λέξη «και».

Στην περ. ιζ) ορίζονται τα εξής: «ασκεί πειθαρχική εξουσία στους εκπαιδευόμενους, κατά το μέρος που έχει τη σχετική αρμοδιότητα». Θα ήταν, εν-

δεχομένως, ενδεδειγμένο η ανωτέρω φράση να αναδιατυπωθεί ως εξής: «α-σκει στους εκπαιδευόμενους πειθαρχική εξουσία συναφή με τις αρμοδιότη-τές του».

2. Επί του άρθρου 20

Με το παρόν προστίθεται άρθρο 55Η στον ν. 4871/2021. Ο τίτλος του παρόντος και ο τίτλος του νέου άρθρου είναι «Απαιτούμενα προσόντα και κωλύματα συμμετοχής στον διαγωνισμό (...).» Η λέξη «απαιτούμενα» θα μπορούσε να διαγραφεί, ως πλεοναστική, η δε λέξη «προσόντα» να αναγραφεί με κεφαλαίο «Π», με αντίστοιχη προσαρμογή και του πίνακα περιεχομένων του νομοσχεδίου στις ανωτέρω αλλαγές.

Στο προτελευταίο εδάφιο του νέου άρθρου ορίζονται τα εξής: «Επί της ενστάσεως αποφαίνεται η επιτροπή του άρθρου 55Θ εντός της ίδιας ή το αργότερο της επόμενης ημέρας από την υποβολή της». Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση η προσφυγή έχει «ενδικοφανή χαρακτήρα». Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, για λόγους ακριβέστερης διατύπωσης, μετά τη λέξη «ενστάσεως» να προστεθεί η φράση «, η οποία έχει χαρακτήρα ενδικοφανούς προσφυγής,».

3. Επί του άρθρου 25

Με το παρόν προστίθεται άρθρο 55ΙΓ στον ν. 4871/2021. Στην παρ. 4 του νέου άρθρου ορίζονται τα εξής: «Τα άρθρα 118 έως 121 του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων [ν. 4798/2021 (Α' 68)] ισχύουν αναλογικά και στους εκπαιδευόμενους της Σχολής που πρόκειται να καταλάβουν θέση δικαστικού υπαλλήλου». Θα ήταν, ενδεχομένως ενδεδειγμένο, η λέξη «στους» να αντικατασταθεί από τη φράση «για τους», και ο τόνος στη λέξη «εκπαιδευόμε-νους» να καταβιβασθεί («εκπαιδευομένων»), όπως και σε όσα σημεία του νομοσχεδίου απαντά η εν λόγω λέξη.

4. Επί του άρθρου 30

Με το παρόν προστίθεται άρθρο 55ΙΗ στον ν. 4871/2022. Στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 5 του νέου άρθρου ορίζονται τα εξής: «Η απόφαση εκδίδεται μετά από πρόταση του Διευθυντή Κατάρτισης και Επιμόρφωσης Δικαστικών Υπαλλήλων. Ο εκπαιδευόμενος καλείται ενώπιον του Συμβουλίου Σπουδών Δικαστικών Υπαλλήλων να διατυπώσει τις απόψεις του». Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, για λόγους ακριβέστερης διατύπωσης, οι ανωτέρω ρυθμίσεις να αναδιατυπωθούν ως εξής: «Η απόφαση εκδίδεται μετά α-

6

πό πρόταση του Διευθυντή Κατάρτισης και Επιμόρφωσης Δικαστικών Υπαλλήλων, αφού κληθεί ο εκπαιδευόμενος ενώπιον του Συμβουλίου Σπουδών Δικαστικών Υπαλλήλων για να διατυπώσει τις απόψεις του».

Στην παρ. 6 του νέου άρθρου ορίζονται τα εξής: «Οι απουσίες χαρακτηρίζονται ως δικαιολογημένες σε περίπτωση ασθένειας κατόπιν γνωμάτευσης ιατρού κρατικού ή πανεπιστημιακού νοσοκομείου ή, σε ιδιαίτερα έκτακτες περιστάσεις, ιδιώτη ιατρού ή όταν οφείλονται σε σπουδαίο λόγο, η συνδρομή του οποίου κρίνεται από τον Διευθυντή Κατάρτισης και Επιμόρφωσης Δικαστικών Υπαλλήλων». Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, για λόγους ακριβέστερης διατύπωσης της διάταξης, το τελευταίο διαζευκτικό «ή» να αντικατασταθεί από τη φράση «καθώς και».

5. Επί του άρθρου 32

Με το παρόν προστίθεται άρθρο 55K στον ν. 4871/2021. Στην αρχή της παρ. 1 του νέου άρθρου ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Το τελευταίο δεκαήμερο του πρώτου σταδίου οι εκπαιδευόμενοι που πρόκειται να καταλάβουν θέσεις δικαστικών υπαλλήλων, οι οποίοι θεωρούνται επιτυχόντες (...)». Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, η φράση «, οι οποίοι» να αντικατασταθεί από τη λέξη «και», να διαγραφεί δε και το προηγούμενο σημείο στίξης («,»).

Στην παρ. 5 του νέου άρθρου ορίζονται τα εξής: «Όσοι διετέλεσαν μέλη επιτροπών των εξετάσεων ολοκλήρωσης του πρώτου σταδίου κατάρτισης δεν δύνανται να ορισθούν εκ νέου πριν από την πάροδο διετίας για την άσκηση των συγκεκριμένων καθηκόντων. Αντιθέτως, δύνανται να ορισθούν πριν από την πάροδο του ανωτέρω χρονικού διαστήματος μέλη επιτροπής του εισαγωγικού διαγωνισμού». Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, οι ανωτέρω διατάξεις να ενοποιηθούν, με αναδιατύπωση της διάταξης του δεύτερου εδαφίου, ως εξής: «Όσοι διετέλεσαν μέλη επιτροπών των εξετάσεων ολοκλήρωσης του πρώτου σταδίου κατάρτισης δεν δύνανται να ορισθούν εκ νέου πριν από την πάροδο διετίας για την άσκηση των συγκεκριμένων καθηκόντων, δύνανται όμως να ορισθούν μέλη επιτροπής του εισαγωγικού διαγωνισμού».

6. Επί του άρθρου 34

Με το παρόν προστίθεται άρθρο 55KB στον ν. 4871/2021. Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. β) της παρ. 2 του νέου άρθρου ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Κατά την πρακτική άσκηση, σε κάθε εκπαιδευτή δικαστικό υπάλληλο

ορίζονται από τους εποπτεύοντες δικαστικούς λειτουργούς μέχρι επτά (7) εκπαιδευόμενοι (...). Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, η λέξη «σε» να αντικατασταθεί από τη λέξη «για».

7. Επί του άρθρου 58

Κατά την προτεινόμενη εξαίρεση από την απαγόρευση έκδοσης «πράξεων που αφορούν το διορισμό ή πρόσληψη και οποιαδήποτε μεταβολή αναφερόμενη στην υπηρεσιακή κατάσταση» του προσωπικού του δημόσιου τομέα, κατά τις προεκλογικές περιόδους (άρθρο 28 του ν. 2190/1994), με προσθήκη σχετικής παραγράφου στο οικείο άρθρο του ισχύοντος νόμου, «21. Οι παρ. 1 και 2 δεν εφαρμόζονται στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών».

Θα καθιστούσε σαφέστερη την προτεινόμενη ρύθμιση, προσθήκη στην ανωτέρω διατύπωση, του τίτλου του υπό ψήφιση άρθρου, που αναφέρεται, ειδικώς, στη «δυνατότητα διενέργειας διαγωνισμού για την εισαγωγή στη [Σχολή] και εγγραφής σε αυτή», ως εξής: «21. Οι παρ. 1 και 2 δεν εφαρμόζονται στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών, ως προς τη διενέργεια διαγωνισμού για την εισαγωγή και την εγγραφή σε αυτή».

8. Επί των τίτλων του Μέρους Ε΄ και του νομοσχεδίου

Το Μέρος Ε΄ (άρθρα 60-75) τιτλοφορείται «Λοιπές ρυθμίσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης – Τροποποιήσεις του ν. 4871/2021».

Παρατηρείται ότι, ως προς το προτεινόμενο Μέρος Ε΄, νομοτεχνικώς αρτιότερος θα ήταν ο τίτλος «Λοιπές τροποποιήσεις του ν. 4871/2021». Εξ άλλου, όπως προκύπτει από τον τίτλο, αλλά και το περιεχόμενο του νομοσχεδίου, οι «τροποποιήσεις στον ν. 4871/2021» αποτελούν και το κύριο αντικείμενό του, ως προς την «επιλογή, κατάρτιση και επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών». Κατά συνέπεια, ο τίτλος του νομοσχεδίου θα μπορούσε, ενδεχομένως, να διατυπωθεί και ως εξής: «Επιλογή, κατάρτιση και επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων

8

στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών και λοιπές τροποποιήσεις του ν. 4871/2021».

Αθήνα, 6 Δεκεμβρίου 2022

Οι Εισηγητές
Νικόλαος Παπαχρήστος
Επιστημονικός Συνεργάτης
Ανδρέας Κούνδουρος
Προϊστάμενος του Τμήματος
Ευρωπαϊκών Μελετών
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών